

Nr 411.

Godkänd av första kammaren den 28 juni 1943.

Godkänd av andra kammaren den 28 juni 1943.

Riksdagens skrivelse till Konungen i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående uppförande av bostäder för försvarets personal m. m.

(Statsutskottets utlåtande nr 197.)

Till Konungen.

I propositionen nr 287 har Kungl. Maj:t, under åberopande av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över försvarsärenden för den 14 maj 1943, föreslagit riksdagen medgiva, att uppförande av bostäder för arméns och verkstadsnämndens personal jämte erforderliga markförvärv må, i enlighet med de grunder som i statsrådsprotokollet angivits och inom en sammanlagd kostnadsram av 3,000,000 kronor samt i den mån medel därför icke äskats i annat sammanhang, äga rum med anlitande av det i årets statsverksproposition (kapitalbudgeten, bilaga 2, punkten 1) under försvarsväsendets fastighetsfond, arméförvaltningens delfond därav, för budgetåret 1943/44 äskade investeringsanslaget av 24,000,000 kronor till Vissa byggnadsarbeten m. m., att i samma statsrådsprotokoll angivna byggnadsarbeten m. m. för Hårsfjärdens depå och Vaxholms kustartilleriregemente ävensom uppförande i övrigt av bostäder för marinens personal jämte erforderliga markförvärv må, enligt de grunder som i statsrådsprotokollet angivits och inom en sammanlagd kostnadsram av 3,000,000 kronor, äga rum med anlitande av det i årets statsverksproposition (kapitalbudgeten, bilaga 2, punkten 6) under försvarsväsendets fastighetsfond, marinförvaltningens delfond därav, för budgetåret 1943/44 äskade investeringsanslaget av 10,000,000 kronor till Vissa byggnadsarbeten m. m., samt att uppförande av bostäder för flygvapnets personal jämte erforderliga markförvärv må, i enlighet med de grunder som i statsrådsprotokollet angivits och inom en kostnadsram av 3,000,000 kronor samt i den mån medel därför icke beräknats i annat sammanhang, äga rum med anlitande av det av riksdagen under försvarsväsendets fastighetsfond, flygförvaltningens delfond därav, för budgetåret 1943/44 anvisade investeringsanslaget av 25,000,000 kronor till Vissa byggnadsarbeten m. m.

I förevarande proposition har förslag framlagts rörande åtgärder från statens sida för åstadkommande av erforderligt antal bostäder med utgångspunkt från behovet den 1 oktober 1943 för personalen vid försvarsväsendets olika förband och anläggningar. Till grund för förslaget ligger en av 1942 års militära bostadsutredning framlagd utredning i ämnet, vid vilken de riktlinjer varit vägledande, som riksdagen i anledning av propositionen 1943: 70 godkänt för bostadsanskaffningen för försvarets personal.

Vid sin granskning av det av bostadsutredningen framlagda utredningsmaterialet har föredragande departementschefen funnit det framlagda programmet för statlig byggnadsverksamhet böra kunna avsevärt begränsas. Fortsatta undersökningar äro enligt departementschefen erforderliga, innan slutlig ställning kan tagas till frågan, i vilken omfattning statlig bostadsproduktion för försvarets personal måste äga rum. Riksdagen har funnit välbetänkt, att dylika undersökningar vidtagas genom försvarets bostadsanskaffningsnämnds försorg. Departementschefens uttalanden rörande riktlinjerna för dessa fortsatta undersökningar ha icke givit riksdagen anledning till erinran.

Med hänsyn till de fortsatta undersökningarna är det, såsom departementschefen framhållit, i nuvarande läge icke möjligt att exakt beräkna medelsbehovet för budgetåret 1943/44 för uppförande av bostäder för försvarets personal. Departementschefen har emellertid ansett sig böra föreslå Kungl. Maj:t utverka riksdagens bemyndigande att, i den mån medel därför icke äskats i annat sammanhang, anlita de under försvarsväsendets fastighetsfond för budgetåret 1943/44 äskade investeringsanslagen till vissa byggnadsarbeten m. m. inom vissa av riksdagen maximerade belopp för uppförande av bostäder enligt de av statsmakterna fastslagna riktlinjerna ävensom för anskaffande av erforderlig mark. Då, såsom departementschefen framhållit, en allvarlig bostadsbrist är rådande på ett flertal förläggningsplatser och det synes sannolikt, att staten på vissa orter till undanröjande därav måste producera bostäder, har riksdagen icke funnit något vara att i princip erinra mot att ett bemyndigande av angiven innebörd lämnas Kungl. Maj:t.

I fråga om medelsbehovet för budgetåret 1943/44 för ifrågakvarande bostadsanskaffning innebär det framlagda förslaget, att vartdera av förenämnda investeringsanslag skall för ändamålet få anlitas inom en kostnadsram av 3,000,000 kronor. Riksdagen har icke funnit anledning till erinran mot vad sålunda föreslagits och vad departementschefen anført i anslutning till beräkningen av medelsbehovet. Beträffande ordnandet av bostadsförhållandena vid Revingehed har riksdagen emellertid velat uttala önskvärdheten av att den vidare utredningen rörande bostadsfrågan, omfattande dels i vilken omfattning personalen vid Södra skånska infanteriregementet kommer att tilldelas Revingehed som ordinarie förläggningsort och visar sig villig att där bosätta sig, dels huruvida de av staten förvärvade äldre byggnaderna böra ombyggas till tjänstebostäder, med hänsyn till angelägenheten av att bostadsfrågorna vid denna förläggning snarast bringas till en lösning, bör ske med all skyndsamhet.

Departementschefen, som framhållit, att förvaltningen av de av bostadsanskaffningsnämnden uppförda bostäderna avses skola handhavas av näm-

den, har ansett det böra övervägas, om icke nämnden bör övertaga förvaltningen jämväl av vissa bostadsbyggnader, som för närvarande förvaltas av de militära förvaltningsorganen men som icke böra utnyttjas såsom tjänstebostäder med bostadstvång. Riksdagen — som emellertid får erinra om att riksdagen vid behandlingen av propositionen 1943: 70 angående inrättande av en försvarets bostadsanskaffningsnämnd förutsatt att ifrågavarande nämnd gives allenast provisorisk karaktär — delar denna departementschefens uppfattning och får i detta sammanhang jämväl understryka departementschefens uttalande, att det måhända kan finnas lämpligt att i syfte att vinna en klarare överblick över försvarets bostadsbestånd och avkastningen därav överföra de av nämnden förvaltade byggnaderna till en särskild delfond av försvarsväsendets fastighetsfond.

Departementschefen har framhållit, att kostnaderna för ifrågavarande bostadsproduktion i den mån bostäder uppföras av de typer, som förekomma på den allmänna bostadsmarknaden, såsom i försvarsbeslutet förutsatts icke böra inräknas i den i nämnda beslut fastställda kostnadsramen. Frågan om den slutliga finansieringen bör med hänsyn härtill, såsom departementschefen förordat, upptagas till omprövning, sedan utgångspunkt vunnits för en beräkning av kostnaderna. Från de anslag, som framdeles må komma att anvisas, må på sätt departementschefen föreslagit utgå ersättning till förenämnda investeringsanslag.

Enligt vad riksdagen erfarit ha inom försvarets bostadsanskaffningsnämnd förekommit överväganden rörande det sätt, på vilket byggnadsprogrammet bör ordnas på orter, där de militära intressena dominera och där bostadsmarknaden är direkt beroende av nuvarande militärförläggningars kvarblivande. Därvid ha bland annat planer förelegat att i fråga om flerfamiljshus låta ekonomiska föreningar uppföra ifrågakommande byggnader och i fråga om enfamiljshus låta en ekonomisk förening organisera dessa byggen. För att möjliggöra en dylik lösning har ifrågasatts, att bostadsanskaffningsnämnden skall äga att med anlitan av förenämnda investeringsanslag utlämna lån till bostadssökande i flerfamiljshus eller till egnahemsspekulanter ävensom att i övrigt vidtaga erforderliga åtgärder med avseende å tomtexploatering och förmedling av primär- eller sekundärlån. Det får ankomma på Kungl. Maj:t att på framställning av nämnden taga ställning till dessa spörsmål. Riksdagen har emellertid ansett sig böra giva uttryck åt den uppfattningen, att, därest Kungl. Maj:t skulle finna övertygande skäl tala för ett anordnande av bostadsbyggande i enlighet med antydda principer, de av Kungl. Maj:t begärda bemyndigandena skola anses innefatta möjlighet att träffa avgörande i ämnet.

I fråga om ordnandet av vattenförsörjningen å Rindön hava två alternativ övervägts, det ena avseende tillgodoseende av allenast de militära behoven och det andra av jämväl Vaxholms stads behov av vatten. De av departementschefen anförda skälen för vattenfrågans lösande enligt sistnämnda alternativ ha synts riksdagen bärande, och riksdagen har icke haft något att erinra mot de härför beräknade kostnaderna.

Under åberopande av det anförda får riksdagen anmäla, att riksdagen medgivit,

dels att uppförande av bostäder för arméns och verkstadsnämndens personal jämte erforderliga markförvärv må, i enlighet med de grunder som i statsrådsprotokollet över försvarsärenden för den 14 maj 1943 angivits och inom en sammanlagd kostnadsram av 3,000,000 kronor samt i den mån medel därför icke beräknats i annat sammanhang, äga rum med anlitande av det av riksdagen å kapitalbudgeten under försvarsväsendets fastighetsfond, arméförvaltningens delfond, för budgetåret 1943/44 anvisade investeringsanslaget av 24,000,000 kronor till Vissa byggnadsarbeten m. m.;

dels att i samma statsrådsprotokoll angiva byggnadsarbeten m. m. för Hårsfjärdens depå och Vaxholms kustartilleriregemente ävensom uppförande i övrigt av bostäder för marinens personal jämte erforderliga markförvärv må, enligt de grunder som i statsrådsprotokollet angivits och inom en sammanlagd kostnadsram av 3,000,000 kronor, äga rum med anlitande av det av riksdagen å kapitalbudgeten under försvarsväsendets fastighetsfond, marinförvaltningens delfond, för budgetåret 1943/44 anvisade investeringsanslaget av 10,000,000 kronor till Vissa byggnadsarbeten m. m.;

dels ock att uppförande av bostäder för flygvapnets personal jämte erforderliga markförvärv må, i enlighet med de grunder som i statsrådsprotokollet angivits och inom en kostnadsram av 3,000,000 kronor samt i den mån medel därför icke beräknats i annat sammanhang, äga rum med anlitande av det av riksdagen å kapitalbudgeten under försvarsväsendets fastighetsfond, flygförvaltningens delfond, för budgetåret 1943/44 anvisade investeringsanslaget av 25,000,000 kronor till Vissa byggnadsarbeten m. m.

Stockholm den 28 juni 1943.

Med undersåtlig vördnad.
